

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

Miroslav Górný, Dr.

Estetika pohybu dětí se zrakovým postižením

Evžen Řehulka, prof. PhDr., CSc.

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně...

[Text posudku]¹

Předložená habilitační práce Dr. Miroslava Górného s názvem *Estetika pohybu dětí se zrakovým postižením* patří mezi interdisciplinární práce, které přinášejí nové informace a praktické možnosti integrací poznatků několika vědních oborů, v tomto případě speciální pedagogiky (oftalmopedie) a kinantropologie.

Speciální pedagogika se velmi intenzívně rozvíjí ve všech svých oborech a často dochází k velmi novým pedagogickým a terapeutickým přístupům, které dříve nebyly zvažovány. Sám autor svůj „problémový uzel“ definuje „jako výzkumy, které tvoří úplně nový aspekt motoriky ... byl použit vlastní systém pohybových vzorců s estetickým charakterem a jejich studium u osob se zrakovým postižením ... výsledky naznačují, že je třeba se dívat na pohybové schopnosti této skupiny osob jiným způsobem a jinak nazírat na jejich pohybovou aktivitu“ (s. 129), což může být použito ve výchově, terapii i kompenzaci daného postižení.

Z formálního hlediska je habilitační práce dr. Górného obligátní vědeckou studií, která je v podstatě zakotvena v oftalmopedii, což dokazuje i zaměření obsahu práce, kde se v prvních kapitolách stručně prezentuje problematiku zrakového postižení u dětí a mládeže a samostatně se věnuje fyzickým, psychickým, společenským a rodinným důsledkům u poruch zrakového analyzátoru u nevidomých. Z hlediska obecných vědeckých východisek považujeme za výchozí zejména kapitoly 2. a 3., které se zabývají řízením pohybu, prostorovou orientací, propiocepcí a kompenzací těchto funkcí při poruchách. Je nutno ocenit, že autor zde cituje i málo známou, ale velmi významnou klasiku ve výzkumu reflexu pohybu jako je např. práce N. A. Bernsteina

¹ V textu posudku se lze zaměřit například na tyto oblasti: aktuálnost tématu, přístup k řešení, použitá metodologie, kvalita a správnost dosažených výsledků, původnost dosažených výsledků, uplatnitelnost výsledků pro rozvoj oboru a další bádání, uplatnitelnost výsledků v praxi, formální úprava a jazyková úroveň práce, připomínky k habilitační práci uchazeče.

z roku 1935, která mohla být ještě doplněna odkazem na dalšího významného ruského fyziologa, jenž se zabýval reflexem, a to P. K. Anochina (1898 – 1974). Všechny tyto informace se opírají o relativně bohatou bibliografii, která je převážně polské provenience, ale autor uvádí také významné anglické publikace a seznámen je rovněž i s některými odbornými pracemi v češtině a slovenštině, které se vztahují k jeho tématu.

Po informacích, které je nutno prezentovat, aby celý výzkum byl zařazen do teoretického rámce, přechází autor k otázkám estetiky pohybu. Tyto odstavce sice jasné dokazují, o co v práci a ve výzkumu jde, ba dokonce, podtrhují originalitu jeho přístupu, přesto nám připadá, zde mohlo být více čerpáno z estetické teorie jako vědy. Už základní otázky, které jsou formulovány v prvním odstavci kap. 3 na str. 35 ukazují na náročnost problému a jsou – podle našeho názoru – velmi obtížně řešitelné i v obecné estetice.

Autor v práci sleduje vybrané estetické parametry pohybu (plynulost, rytmus, přesnost a harmonii) a jejich změny pod vlivem cvičení tai-chi. Výzkum byl prováděn v osmiměsíčním programu tohoto cvičení u osob se zrakovým postižením (děti nevidomé a slabozraké) ve věku 8 - 12 let. Celý projekt výzkumu byl důkladně promyšlen, pracovalo se s experimentální a kontrolní skupinou, cvičení vedli proškolení pohyboví instruktoři a hodnocení prováděli vyškolení rozhodčí.

Samostatnou úvahu by bylo možno věnovat tomu, proč autor použil cvičení tai-chi a jestli práce s tímto cvičením není nějak ovlivněno odlišným kulturním prostředím, ve které vznikalo. V textu práce (s. 38) i podle použité literatury je patrné, že autor je také seznámen s myšlenkami M. Feldenkraise („pohybem k sebeuvědomění“) a v této souvislosti by nás zajímalo, jako společné či odlišné prvky mají tyto tréninkové koncepce v práci a reedukaci ve speciální pedagogice.

Výzkumný projekt, průběh výzkumu, statistické zpracování, interpretace i metodologický přístup považujeme za odpovídající zkoumanému problému a ve svém celkovém pojetí mohl vést k validním výsledkům. Popisu výzkumu je věnována velká část studie doplněná grafy, tabulkami a popisy.

Výzkumné výsledky jsou velmi inspirující pro praxi a mohou být cenné v práci speciálního pedagoga, oftalmopeda, ale i psychologa, nebo speciálně připraveného terapeuta.

Předložená habilitační práce má rozsah 181 tiskových stran včetně bibliografie a příloh.

K formální úpravě a jazykové úrovni práce nemám připomínky.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Je možno uvažovat o změněných výsledcích, kdyby z. o. byly rozděleny podle genderového kritéria?
2. Není nutno počítat při výzkumu uvedeného problému s různým rozvojem a úrovní propriocepce u osob, které se dříve věnovali rozvoji svých pohybových možností (např. sport, hra na hudební nástroj atp.)?

...

Závěr

Habilitační práce Dr. Miroslava Górného *Estetika pohybu dětí se zrakovým postižením*

splňuje

požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru [název oboru].

Brno dne, 3. 9. 2019

.....
podpis